

ת"פ (חיפה) 18793-11-23 - מדינת ישראל נ' מוחמד נמארנה

ת"פ (חיפה) 18793-11-23 - מדינת ישראל נ' מוחמד נמארנה מחוזי חיפה

ת"פ (חיפה) 18793-11-23

מדינת ישראל

נגד

מוחמד נמארנה

ע"כ ב"כ עו"ד נאג'י עאמר

בית המשפט המחוזי בחיפה

[10.09.2024]

לפני כבוד השופט סארי ג'יוסי

גזר דין

1. הנאשם, יליד 30.5.1993, הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום, אשר תוקן במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של שוד - לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

2. תמצית עובדות כתב האישום המתוקן:

בתאריך 28.10.2023, בשעה 19:07, או בסמוך לכך, א' קטינה ילידת 2011 (להלן: "המתלוננת" או "הקטינה") הלכה ברחוב החלוץ בחיפה, בסמוך לגרם המדרגות המקשר בין רחוב החלוץ לרחוב הרצל (להלן: "המדרגות" או "גרם המדרגות") כשהיא מחזיקה בידה טלפון נייד מסוג סמסונג גלאקסי A11 שבשימושה (להלן: "הפלאפון"). הנאשם אשר עבר במקום והבחין במתלוננת עוברת לידו ומחזיקה בפלאפון בידה, החליט לשדוד ממנה את הפלאפון, ולשם כך שינה את כיוון הליכתו והחל ללכת בעקבותיה עד למדרגות.

כשהגיעה המתלוננת לגרם המדרגות הסמוך ליציאה לרחוב הרצל, היא הבחינה כי יש לה פצע באצבע ידה ואמרה "איי". בשלב זה, התקרב הנאשם למתלוננת, משך את הפלאפון מידה, בלא רשותה ובכוונה לשלול אותו ממנה שלילת קבע, האיר עם הפלאפון על האצבע של המתלוננת, ואמר לה שלא תדאג ושהוא לא ייקח לה את הפלאפון. המתלוננת ביקשה מהנאשם ששייב לה את הפלאפון, אך הנאשם סירב לעשות כן ובמטרה להפחידה, למנוע את התנגדותה ולהשאיר את הטלפון ברשות, אמר לה בין היתר "תעופי מפה". בעקבות זאת, נבהלה המתלוננת ונמלטה בריצה מהמקום לכיוון רחוב הרצל. הנאשם עזב את המקום כשהוא נושא עמו את הפלאפון בכוונה לשלול אותו ממנה שלילת קבע.

3. הסדר הטיעון

בתאריך 21.5.2024, בטרם הוחל בשמיעת הראיות בתיק, הגיעו הצדדים להסדר טיעון במסגרתו חזר בו הנאשם מכפירתו, כתב האישום המקורי תוקן, והנאשם הודה והורשע בעבירה שיוחסה לו, כמפורט לעיל.

הצדדים לא הגיעו להסכמה לעניין העונש, אם כי גיבשו הסכמתם במסגרת ההסדר לעניין אופן הפעלתו של עונש מאסר מותנה בן 12 חודשים שהושת על הנאשם בת"פ (מחוזי חיפה) 1338-10-19 מדינת ישראל נ' נמארנה (17.5.2020; להלן: "ת"פ 1338-10-19" או "התיק הקודם"), לפיה מחציתו תופעל במצטבר ומחציתו בחופף לכל עונש שיושת על הנאשם בתיק זה.

עוד הסכימו ב"כ הצדדים כי המאשימה תבקש להעיד את המתלוננת ולהגיש תסקיר נפגע בעניינה. אולם, במעמד הדיון הודיעו כי המתלוננת איננה מעוניינת להעיד לעניין העונש. בהעדר הסכמה לעניין העונש, הטיעון לעונש היה חופשי.

4. גיליון הרישום הפלילי שהגישה המאשימה מלמד כי לחובתו של הנאשם 5 הרשעות קודמות שעיקרן בעבירות אלימות ורכוש, אשר בוצעו על ידו בין השנים 2010-2019, בגין נדון, בין היתר, לעונשי מאסר מותנים וכן לשלוש תקופת מאסר בפועל בנות 6 ימים, 4 חודשים ו- 46 חודשים (מוצג מא/1). יצוין, כי בגין הרשעתו האחרונה בת"פ 1338-10-19 הנ"ל, בעבירות של שוד וחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, אשר בוצעו על ידו בשנת 2019, נדון הנאשם ל- 40 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. כן הופעל נגדו מאסר מותנה בן 6 חודשים במצטבר לעונש זה. עוד, בין היתר, הושת על הנאשם עונש המאסר המותנה בן 12 החודשים (למשך 3 שנים בגין עבירות אלימות או רכוש מסוג פשע), שהצדדים הגיעו להסכמה לעניין אופן הפעלתו, כמפורט לעיל (עותק של גזר הדין מיום 17.5.2020 הוגש על ידי המאשימה לתיק כראיה לעונש; מוצג מא/2).

טיעוני הצדדים לעונש

5. טיעוני המאשימה

המאשימה עתרה להשית על הנאשם עונש מאסר בפועל המצוי בשליש העליון של מתחם העונש ההולם, הנע לשיטתה במקרה הנדון בטווח שבין 3 ל- 5 שנות מאסר, וכן מאסר על תנאי הצופה פני עתיד, קנס ופיצוי משמעותי למתלוננת.

א. בעמדו על החומרה הרבה שמייחסת הפסיקה לעבירת השוד שביצע הנאשם, טען בא כוח המאשימה כי נסיבות ביצוע העבירה במקרה הנדון חמורות במיוחד, בשים לב לכך שמדובר בשוד שבוצע לאורו של יום כלפי קטינה כבת 12 שנים, אשר שהתה לבדה בסמוך לגרם מדרגות, והנאשם ניצל את חולשתה כדי להשיג את מבוקשו. לעניין זה הדגיש את מגמת הענישה המחמירה של פסיקת בתי המשפט במיוחד כאשר עבירת השוד מופנית כלפי נפגעי עבירה חלשים. בהפנותו לשני פסקי דין שייסקרו להלן המלמדים, לטענתו, על מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות השוד (בהם נקבעו מתחמי ענישה הנעים בטווח שבין 30 ל- 60 חודשי מאסר ו- 20 ל- 40 חודשי מאסר), ולנוכח נסיבות ביצוע העבירה החמורות המתקיימות במקרה הנדון, עתר ב"כ המאשימה לקביעתו של מתחם ענישה המפורט לעיל.

ב. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ביקש ב"כ המאשימה להתחשב לחומרה בעברו הפלילי של הנאשם, כמפורט לעיל. כן הדגיש לחומרה כי הנאשם ביצע את עבירת השוד בתיק הנדון כשלושה חודשים בלבד לאחר שחרורו ממאסר, שעה שתלוי ועומד נגדו עונש מאסר מותנה בן 12 חודשים; עובדות המלמדות לטענתה כי הנאשם אינו ירא מאימת החוק ואף מזלזל בו. כן הוסיף כי הדבר מקבלים משנה תוקף שעה שהנאשם חזר וביצע בתיק זה עבירת שוד בדומה לזו שבוצעה על ידו בתיק הקודם.

ג. בנסיבות העניין ובהתחשב בשיקולי הרתעה, ובמיוחד אלו הנוגעים שיקולי הרתעת היחיד, עתר כאמור ב"כ המאשימה להשית על הנאשם עונש המצוי בשליש העליון של מתחם הענישה לו עתר או של כל מתחם אחר שייקבע על ידי בית המשפט; כן עתר להפעיל את עונש המאסר המותנה שהושת בת"פ 1338-10-19, כמוסכם על הצדדים בהסדר הטיעון, ולהשית על הנאשם עונשים נלווים כמפורט לעיל.

הסניגור עתר שלא למצות את הדין עם הנאשם ולהסתפק, בנסיבותיו של המקרה הנדון, בתקופת מעצרו בתיק זה עד לתום ההליכים, העומדת כיום על כ- 10 חודשים.

א. בהביעו הסתייגויות ממכלול טיעוניו של ב"כ המאשימה הן לעניין חומרת העבירה והן לעניין מדיניות הענישה הנוהגת, טען הסניגור כי מעשיו של הנאשם מצויים ברף הנמוך של החומרה, במיוחד בהתחשב בכך שהוא לא תקף את המתלוננת במהלך השוד ולא עשה כל שימוש בנשק חם או קר על מנת להפחידה. אשר לטענת ב"כ המאשימה כי המתלוננת עמדה לבדה בגרם המדרגות, טען הסניגור כי עובדה זו לא נטענה במפורש בכתב האישום, ומשכך אין להתחשב בה כנסיבה מחמירה בענייננו. כן הביע הסניגור הסתייגות מהאופן בו תיאר ב"כ המאשימה את נסיבות ביצוע השוד, בטענו כי הקטינה היא אשר בחרה לעצור לעמוד בגרם המדרגות משכאבה לה האצבע, ולא הנאשם הוא שגרם לה במעשיו לעצור דווקא שם.

ב. הסניגור, אשר התנגד למתחם הענישה לו עתר ב"כ המאשימה, טען כי הוא מחמיר מאוד ביחס לנסיבותיו של המקרה הנדון. כן הוסיף כי הפסיקה עליה נסמך ב"כ המאשימה בטיעונו אינה רלוונטית לחלוטין וחמורה ביתר שאת מהמקרה הנדון. לעניין זה הפנה לכך שבמקרה האחד מדובר בשוד כלפי קשישה כאשר הנאשם שם, אשר וידא קודם לכן כי אין עוברי אורח נוספים, היכה את המתלוננת ונוהל ביניהם מאבק שנמשך מספר שניות וכלל זעקות. כמו כן, תסקיר נפגעת העבירה שם מלמד על תמונה קשה מאוד מבחינת המתלוננת. גם במקרה הנוסף אליו הפנה ב"כ המאשימה מדובר בשוד אשר במהלכו נוהל מאבק בין הנאשם למתלונן, כאשר הנאשם הדף אותו והמתלונן נפל ארצה ונחבט בראשו.

בהפנותו לפסיקה המשקפת לדידו את מדיניות הענישה, ראה הסניגור להדגיש במיוחד בטיעונו בעל פה כי במקרה שנסיבותיו דומות למקרה הנדון, ב-ע"פ 5942/13 מג"ד נ' מדינת ישראל (10.2.2014), שם שדד נאשם טלפון מקטינה בת 12 וחצי ונמלט מהמקום, נקבע מתחם ענישה הנע בין 6 ל- 24 חודשי מאסר בפועל והושתו על הנאשם 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

ג. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ביקש הסניגור ליתן משקל משמעותי לקולא להודייתו של הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן. כן ציין לעניין זה כי התיק נקבע להוכחות בטרם הגיעו הצדדים להסדר, משום שלנאשם היו "טענות הגנה די טובות", ועם זאת הנאשם החליט לוותר עליהן ולהגיע להבנות עם המאשימה, כדי למנוע מהמתלוננת את הסיטואציה בה תידרש לעמוד על דוכן העדים. כן ביקש לזקוף לזכותו של הנאשם את הודייתו ואת החרטה שהביע על מעשיו, וביקש לקשור אותם לעמדת המתלוננת כי היא אינה מעוניינת להעיד לעניין העונש. ד. עוד ביקש הסניגור ליתן משקל לקולא לנסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם, אשר משפחת מוצאו מנתה שני הורים ו-9 אחים ואחיות, אביו נפטר לפני 13 שנים לאחר שהתמודד עם מחלת הסרטן, ואמו בת 56 הינה עקרת בית. עוד ציין, כי בגיל צעיר מאוד הוצא הנאשם ממשפחתו למשפחת אמנה, כך שלאורך כל השנים היה חסר תמיכה הורית ודמות הורית מכוונת. הנאשם היה כבן 17 עת נפטר אביו, אותו אהב מאוד, ואובדנו נחוה על ידו בצורה קשה מאוד. כן עמד הסניגור על מצוקת תנאי הכליאה הידועה בבתי המעצר, בציינו כי השהייה בתנאי מעצר בתקופה הנוכחית הינה קשה מאוד. לעניין זה הוסיף כי הנאשם ציין בפניו עת הובא למתקן בית המשפט כי הותקף על ידי אנשי נחשון "וקיבל מכות". לעניין זה הוסיף הנאשם: "היום ביקשתי לשים אותי עם חברים בתא זרקו אותי, דיברתי איתם יפה אמרו לי תעלה לפוסטה נבדוק את העניין. פתאום אני רואה 6,7 אנשי שב"ס שמגיעים אלי ותוקפים אותי, זרקו אותי נפלתי על כל המדרגות, יש מצלמות, אני מבקש ממך להגיש תלונה עליהם, לא תקפתי רק ביקשתי" (עמ' 8 לפרוט' מיום 25.6.2024, ש' 9-11).

ה. נוכח כל האמור לעיל, עתר הסניגור להשית על הנאשם עונש שאינו כרוך במאסר בפועל, ולהסתפק - גם לאחר לקיחה בחשבון של הפעלת המאסר המותנה בתיק הקודם, כמוסכם על הצדדים - בתקופת מעצרו הממושכת של הנאשם בתיק זה.

7. דברי הנאשם: הנאשם, אשר הביע בפני חרטה על מעשיו, אמר: "אני מבקש סליחה ואני מודה שטעיתי, אני אשתדל לשנות את עצמי ולא לפגוע באף אחד". (שם, עמ' 8 ש' 18).

יצוין, כי בתום ישיבת הטיעונים לעונש ביקש הנאשם כי גזר הדין בעניינו יינתן לאחר פגרת בתי המשפט. בהעדר התנגדות מטעם המאשימה, נקבע התיק למתן גזר דין להיום. דיון והכרעה

8. העיקרון המנחה את בתי המשפט בעת גזירת העונש הוא עקרון ההלימה; דהיינו יחס הולם בין החומרה של מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם העומד לדין, לבין סוג העונש המוטל עליו ומידתו (סעיף 40 לחוק העונשין).

טרם גזירת העונש על הנאשם, על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם, המבוסס על נסיבות ביצוע העבירה הייחודית, הערכים החברתיים שנפגעו מביצועה ומידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנהוגה ונסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה (סעיפים 40 ג ו- 40 לחוק העונשין).

בעת גזירת העונש המתאים לנאשם, בגבולותיו של מתחם העונש ההולם שנקבע, יש לשקול את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40א לחוק העונשין). בית המשפט יכול לחרוג מהמתחם הן לקולא - משיקולי שיקום, והן לחומרה - משיקולי הגנה על שלום הציבור. חומרת העבירה והערכים שנפגעו

9. רבות נכתב על חומרתה של עבירת השוד, שמטרתה גזילת רכושו של אחר בכוח הזרוע לצורך עשיית רווח קל, בבחינת "כל דאליים גבר", עבירה הגורמת לציבור להתנהל בתחושה של חוסר ביטחון אישי, מבלי דעת היכן תתרגש עליו פורענות (ראו למשל ע"פ 6378/11 בסול נ' מדינת ישראל (21.7.2012), ע"פ 4177/06 מדינת ישראל נ' הויד (21.6.2006)).

על חומרת עבירת השוד אף מקום בו זו אינה כוללת הפעלת אלימות פיזית כלפי נפגע העבירה, ועל העונש הראוי למבצעה בדמות מאסר ממושך מאחורי סורג ובריא, ראו דבריו של כב' השופט י. אלרון בע"פ 7519/18 אבו סנינה נ' מדינת ישראל (14.2.2019), כדלהלן:

"בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה היתרה שבעבירת השוד, וזאת בפרט כאשר היא מתבצעת במרחב הציבורי, דבר אשר פוגע הן בתחושת הביטחון של הקרבן, והן בתחושת הביטחון הכללית של הציבור - אשר ציפיתו הבסיסית היא כי יוכל להתנהל בביטחון וללא אימה ברחובה של עיר (ראו למשל: ע"פ 4125/14 חרב נ' מדינת ישראל (6.1.2015)).

בשל החומרה האמורה, מדיניות הענישה הנוהגת ביחס לעבירות אלה כוללת עונשי מאסר בפועל משמעותיים. זאת, גם במקרים שבהם העבירות מבוצעות באופן חד-פעמי וספונטאני ללא אלימות חמורה, ואף כאשר שירות המבחן ממליץ להימנע מעונש מאסר בפועל משיקולי שיקום (ראו למשל: ע"פ 722/13 יחיא נ' מדינת ישראל (29.6.2014); ע"פ 6862/13 חג'אזי נ' מדינת ישראל (7.7.2014)).

ועוד, בשורה ארוכה של פסקי דין הודגשה הגישה המחמירה שיש לנקוט בענישה כלפי מבצעי שוד, גם בנסיבות בהן לא נעשה שימוש בנשק (ראו גם ע"פ 4177/06 מ"י נ' מיישריף אבו הוידי (21/6/06) וע"פ 3219/09 פיראס חביבי נ' מ"י (7/7/09)).

נפסק לא אחת כי התופעה של פגיעה בחלשים - קשישים, נשים וילדים - כדי לשדוד את רכושם הפכה תופעה נפוצה להחריד, וניתן לכנותה "מכת מדינה". לא תמיד מתחיל השוד באלימות קשה, וזו עלולה להתפתח לעיתים כאשר הקורבן מתנגד לניסיונו של השודד לגזול את רכושו ומלאכתו אינה קלה כפי שסבר מראש. לא אחת, כאשר השודד אינו מקבל את מבוקשו בקלות, ואין מדובר ב"כסף קל ומהיר", הוא מפליא מכותיו בקורבנו, אם מתוך תסכול, ואם כדי להשלים את הגזל, והאירוע שהתחיל בנטילת ארנק, כסף, תיק, תכשיט או טלפון מסתבך ועלול להסתיים באסון של ממש.

10. בכל הנוגע לשוד טלפונים חכמים, הפסיקה עמדה לא אחת על חומרתו בין היתר בשל חשיבותו של המידע האגור במכשירים אלו, בהיותם מאגדים בתוכם אנשי קשר, יומן פגישות ואירועים, תמונות וזיכרונות, אפליקציות שונות, ועוד. גניבת מכשיר טלפון חכם פוגעת גם בפרטיותו של נפגע העבירה, על כל המשתמע מכך. ראו לעניין זה דבריו הבאים של כב' השופט י. עמית בע"פ 8627/14 דביר נ' מדינת ישראל (14.7.2015; להלן: "עניין דביר"):

"גניבה ושוד של טלפון סלולרי אינם כגניבה ושוד של כסף או של חפץ אחר. הסמארטפון הפך זה מכבר לידידו הטוב של האדם. דומה כי לא תהא זו הפרזה לומר כי בטלפון הסלולרי טמון סיפור חייו של האדם בהאינדא, באשר אצורים בתוכו רגעים וזכרונות משמעותיים מחייו של אדם, לצד מידע ופרטים חיוניים לתפקודו היומיומי...

בין אם הדבר רצוי ובין אם לאו, לא ניתן להתכחש למעמד שתפס הסמארטפון בחיי חלקים נכבדים בציבור. כאמור, הסמארטפון משמש גם כמחשב, גם כמצלמה, גם כטלפון ועוד פונקציות רבות, בגינם נתפס המכשיר בעיני רבים ל"צינור" אל העולם שבחוץ, ואף לפלטפורמה באמצעותה אנשים מנהלים מערכות יחסים חברתיות. מכאן הקשר העמוק, לעיתים עד כדי תלות, בין בעל המכשיר לסמארטפון שלו...

נוסף על אובדן הנגישות והחרדה המתלווה לכך, גניבת טלפון סלולרי מהווה גם חדירה למתחם פרטי ביותר של האדם. הסמארטפון הוא מעין כספת ניידת המכילה תמונות, לעיתים תמונות רגישות, התכתבויות אישיות ומידע פרטי, ולעיתים אף סודי, אשר מעצימים את החרדה מן הגניבה. מרבית המכשירים הסלולריים הנמכרים כיום, הינם "מכשירים חכמים", שמהווים לרוב גם שער כניסה לשלל נכסיו הדיגיטליים של האדם - חשבון דואר אלקטרוני, חשבון פייסבוק ורשתות חברתיות נוספות, אפליקציות עם גישה לחשבון הבנק וכיוצא באלה. ההתקדמות הטכנולוגית מן העת האחרונה, אף הופכת את המכשיר הסלולארי לאמצעי תשלום המכונה "ארנק דיגיטלי", אשר מחליף בהדרגה את כרטיסי האשראי הקשיחים. גם בהנחה שהגנב הישראלי הממוצע אינו מעוניין בתוכנו של המכשיר הסלולרי, די בידיעה כי הגניבה עלולה להביא גם לסחיטה או להפצת מידע ותוכן אישי ורגיש, כדי להעצים את החרדה ואת תחושת אבדן השליטה של קרבן הגניבה.

אמרנו דברים שאמרנו כדי להצביע על כך שאין לראות בגניבה ובשוד של טלפון סלולרי עבירת רכוש "רגילה", ומכאן מגמת החמרה בענישה בעבירות אלה".

כן אפנה לדבריו של כב' השופט א. שהם בע"פ 588/13 פלוני נ' מדינת ישראל (27.8.2013):

"למרבה הצער, הפכו, בתקופה האחרונה, מעשי השוד ובעיקר ככל שמדובר בשוד של מכשירים סלולאריים יקרי ערך, לתופעה שניתן להגדירה כ"מכת מדינה", כאשר חדשות לבקרים מדווחים אנו על תקיפה של קורבנות חסרי הגנה, על-ידי שודדים אלימים וחסרי מעצורים, המבקשים לשדוד את רכושם ולזכות ברווח כספי קל וזמין (ראו, לעניין זה, דברי חברתי, המשנה לנשיא מ' נאור בע"פ 6378/11 בסול נ' מדינת ישראל (31.7.2012)). מעבר להיבט הכספי והכלכלי של התופעה, יש ליתן את הדעת לפגיעות הפיזיות, ולא פחות חמור מכך, לפגיעות הנפשיות הנגרמות לקורבנות העבירה, בצד הפגיעה בשלומם ובבטחונם של הציבור בכללותו.

על רמת הענישה בעבירות אלה, ועל מגמת ההחמרה בענישה לאור התגברות התופעה, ניתן ללמוד מפסיקתו של בית משפט זה בע"פ 3683/12 צגוקי נ' מדינת ישראל (20.12.2012); ע"פ 3160/12 כריסטיאן נ' מדינת ישראל (21.4.2013) ולאחרונה, ע"פ 5535/13 כאברי נ' מדינת ישראל (1.5.2013), שם הועמדו עונשי המאסר, אשר הושתו על המערערים שהיו נטולי עבר פלילי, על 40 ו-46 חודשי מאסר לריצוי בפועל".

11. מעשי השוד שונים הם זה מזה בנסיבותיהם ובמדרג חומרתם, ובהתאם מנעד הענישה בצדם הינו רחב. ראו בעניין זה דבריו של כב' השופט א. רובינשטיין בע"פ 4841/13 ספי נ' מדינת ישראל (6.4.2014), כדלהלן:

" באשר לקביעת מתחם העונש ההולם - כנודע, לובשת עבירת השוד פנים וצורות רבות וקביעת מתחמי הענישה ההולמים בגינה מגוונת; אך פטור בלא כלום אי אפשר (בבלי, חולין כז ע"ב), ואת המסגרת קבע כמובן המחוקק בקביעת "תג העונש" לעבירה זו - אין זהה דינה של עבירה שנעברה תוך פגיעה פיסית אלימה לעבירה שבוצעה על דרך הפחדה בלבד; אין זהה דינה של עבירה שנעברה לאחר תכנון והכנה מוקדמים לעבירה אקראית-ספונטנית; אין זהה דינה של עבירה שנעברה בחבורה לדינה של עבירת אדם יחיד; אין זהה דינה של עבירה שנעשתה תוך שימוש בנשק, חם או קר, לעבירה שנעשתה ללא שימוש בנשק; אין זהה דינה של עבירה חד פעמית למסכת שיטתית של עבירות ...".

כן נקבע כי " מידת הפגיעה בערכים החברתיים, וכך גם מדיניות הענישה הנוהגת, תלויים, אפוא, בנסיבותיו הקונקרטיים של מעשה השוד וחומרתו. מכאן החשיבות היתרה בבחינת כל מעשה שוד ושוד לגופו... ". (ע"פ 772/13 יחיא נ' מדינת ישראל (29.6.2014)).

12. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, "ילקחו בחשבון העובדה כי הנאשם ביצע את עבירת השוד כלפי קטינה בת 12, אשר הלכה לתומה בשעת ערב ברחובה של עיר, בנצלו את פערי הכוחות ביניהם ואת חולשתה אל מולו. מעובדות כתב האישום המתוקן בהן הודה הנאשם עולה, כמפורט לעיל, כי הנאשם אשר הבחין בקטינה שעברה לידו כשהיא מחזיקה את הטלפון הנייד בידה, החליט לשדוד ממנה את הטלפון, ולשם כך שינה הוא את כיוון הליכתו והחל עוקב אחר הקטינה עד הגיעה לגרם המדרגות. תחילה משך הנאשם את הטלפון הנייד מידיה של הקטינה באמתלה כי הוא מבקש לסייע לה, לאחר שזו הבחינה בפצע באצבעה. הנאשם אף הגדיל לעשות ונטע בליבה תקווה כי הוא אינו מתכוון לבצע שוד, באומרו לקטינה כי לא תדאג וכי אין בכוונתו לקחת ממנה את הטלפון הנייד. משביקשה הקטינה מן הנאשם כי ישיב לה את הטלפון הנייד, הלה סירב לעשות כן ואמר לה בין היתר "תעופי מפה". הקטינה, שהיתה אחוזת בהלה ופחד, נמלטה מהמקום בריצה, והנאשם עזב גם הוא את המקום כששללו בידו.

עינינו הרואות כי הגם שמעשה השוד אינו פרי תכנון קפדני ומעמיק, אין הוא מתאפיין בספונטניות מוחלטת. עובדות כתב האישום המתוקן מלמדות כי לאחר שהנאשם גמל בליבו לבצע את השוד, שינה הוא לשם כך את כיוון הליכתו ועקב אחרי הקטינה, עד לרגע המתאים עבורו בו מצא לנכון להוציא אל הפועל את מעשהו העברייני. משמע, גם תכנון קצר מועד תכנון הוא, ועובדה זו תיזקף לחומרה בעניינו של הנאשם.

נתתי דעתי לכך שהשוד בוצע בלא שהנאשם הפעיל אלימות פיזית כלפי הקטינה. כמו כן, וכפי טענת הסניגור, הנאשם לא ערך שימוש בחפץ מכל סוג או מין שהוא על מנת להשיג את מבוקשו. לצד זאת, יש לזכור כי נסיבות אלו נלקחו בחשבון כבר מלכתחילה שעה שלנאשם יוחסה (גם בכתב האישום המקורי) עבירה של שוד לפי סעיף 402(א), ולא עבירה חמורה יותר של שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין.

כן יינתן משקל לכך הנאשם ביצע את מעשהו ממניע של בצע כסף, במטרה להשיג רווח קל ומהיר. כקרבן העבירה בחר הוא, כאמור, בקטינה בת 12 שנים ויש להניח כי הדבר נעשה על מנת לנצל את פערי הכוחות ביניהם וכדי שהקטינה לא תוכל להתנגד לו באופן ממשי. עבירה שוד המבוצעת כלפי קטין מעלה באחת את מדרג החומרה של העבירה.

חלקו של הנאשם בביצוע השוד הוא מלא ומוחלט. עסקינן בנאשם, כבן 30 בעת ביצוע העבירה, אשר היה מודע לטיב מעשיו ולחומרתם, ויכול היה להימנע מביצועם או למצער לחדול מהם במהלכו של האירוע.

אשר לנזקים שנגרמו כתוצאה מביצוע העבירה, כפי שיפורט גם להלן, ברגיל עבירה כגון דא יש בה כדי לפגוע לא רק בקניינו של הפרט, אלא גם באוטונומיה שלו וביכולתו להתהלך באין מפריע, בביטחון במרחב הציבורי. פגיעה זו מתבצעת ביתר שאת כל אימת שהעבירה מופנית כלפי קטין.

הגם שאין לפני כל עדות או ראיה אחרת על אודות מצבה של הקטינה, נקל לשער את הפחד והאימה שאחזו בה עת הפתיע אותה הנאשם כשחטף את הטלפון מידה, סירב להשיבו לה ודרש ממנה להסתלק מן המקום. זאת במיוחד, לאור העובדה שהקטינה המבוהלת מצאה עצמה בורחת לבדה ברחובה של עיר בשעת ערב, בלא כל יכולת להזעיק את הוריה או עזרה אחרת כלשהי.

עבירה מעין זו בהחלט יכולה להותיר אותותיה בנפשה הרכה של הקטינה גם למשך תקופה ארוכה.

13. הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה מעבירת השוד שביצע הנאשם הם שלום הציבור ובטחונו - לרבות עוברי אורח - בכלל, ושלומה הפיזי והנפשי של הקטינה בפרט, וכן תחושת הביטחון האישי שלה ושל הציבור בכלל; כן פגיעה בכבודה, בפרטיותה ובקניינה של המתלוננת, על כל הכרוך בכך שעה משדובר בגניבת טלפון נייד, כאמור בעניין דביר הנ"ל. מדובר בערכים חברתיים אשר המחוקק ראה ליתן להם מעמד חוקתי והפגיעה בהם מחייבת תגובה עונשית הולמת.

בנסיבותיו של המקרה הנדון, שוכנעתי כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים במסגרת העבירה שביצע הנאשם אינה מבוטלת.

מתחם העונש ההולם

14. העונש המרבי הקבוע בצדה של עבירת השוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין הוא 14 שנות מאסר. הצדדים חלוקים בשאלת מתחם העונש ההולם את המקרה הנדון, הפנו לפסקי דין התומכים בעמדתם, כאשר כל אחד מהם הפנה לפסיקה התומכת, לשיטתו, בעמדתו, וביקש לאבחן את פסקי הדין אליהם הפנה הצד שכנגד או חלקם. כזכור, בעוד שהמאשימה עתרה לקבוע כי מתחם העונש ההולם את מעשה השוד שביצע הנאשם עומד על טווח שבין 3 ל- 6 שנות מאסר, הפנה כזכור הסניגור לפסיקה במקרה דומה ממנה ביקש ללמוד כי מתחם הענישה ההולם במקרה הנדון נע בין 6 ל- 24 חודשי מאסר בפועל.

15. לתמיכה בעמדתה לעניין המתחם לו עתרה, הפנתה המאשימה לפני פסקי דין שיפורטו להלן. יצוין כי מעיון בפסקי דין אלו עולה שיש ממש בטענת ההגנה שנסיונות ביצוע של עבירות השוד באותם מקרים חמורות מנסיונותיו של המקרה הנדון.

ב-ת"פ (ב"ש) 46130-08-21 מדינת ישראל נ' אבו פנאר (21.3.2022), הורשע נאשם על יסוד הודאתו בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. הנאשם, אשר הבחין בשעת צהריים כי דירת המתלוננת, קשישה ילידת 1932, פתוחה לרווחה נכנס אליה. המתלוננת, אשר סברה בטעות כי מדובר באחד מחבריה של בנה, נענתה לבקשתו לאכול ולשתות. לאחר שהנאשם סיים את הארוחה שהכינה עבורו המתלוננת, ביקש ממנה 10 שקלים וזו הלכה להביא את הארנקה. בעודה מחפשת מטבע בארנקה הבחין הנאשם שיש שטרות בארנקה, והחליט לשדוד את המתלוננת. בשלב זה, הלך לכיוון חצר הבית כדי לוודא שאין עוברי אורח במקום, ובשובו אל המתלוננת משך בכוח את הארנקה מידיה והכה אותה בידה על מנת להוציא את הארנקה. לאחר מאבק של מספר שניות בו ניסתה המתלוננת למנוע מן הנאשם לקחת ממנה את הארנקה, תוך שהיא זועקת זעקות עזרה, התגבר הנאשם על המתלוננת ונמלט עם הארנקה שהכיל שטרות בסך ₪450. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם-צעיר בעל הרשעות קודמות, אשר סרב להתגייס להליך טיפולי במהלך מעצרו-36 חודשי מאסר בפועל. כן הופעל נגדו עונש מאסר מותנה בן 8 חודשים, מחציתו בחופף ומחציתו במצטבר לעונש המאסר שהוטל עליו, כך שבסה"כ נידון הנאשם ל-40 חודשי מאסר פועל, לצד עונשים נלווים.

ב-ת"פ (ב"ש) 9912-08-22 מדינת ישראל נ' בטיחאת (9.3.2023), הורשע נאשם על יסוד הודאתו בשוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. באותו מקרה, עת היה המתלונן בדרכו לביתו בשעת ערב, סמוך לאחר שהתברר לו כי הוא חולה בקורונה, ובעודו הולך ומשוחח בטלפון הנייד עם רופאו ניסה הנאשם לחטוף את מכשיר הטלפון מידו. המתלונן התנגד למעשיו של הנאשם, אולם הנאשם לא הרפה עד אשר הצליח לחטוף את הטלפון מידיו של המתלונן. בתגובה לכך אחז המתלונן בבגדיו של הנאשם בחוזקה על מנת למנוע ממנו לברוח. בשל התנגדותו של הנאשם לאחיזתו של המתלונן, נפל המתלונן ארצה ועמו הנאשם. בעודם על הקרקע צעק המתלונן "הצילו" והנאשם שם את ידו על פניו ופיו. בתגובה נשך המתלונן את אצבעו של הנאשם ובכדי להשתחרר מהנשיכה הדף את ראשו של המתלונן וזה נחבט ברצפה. משניגר דם מראשו של המתלונן שחרר את אחיזתו מהנאשם, והאחרון קם והחל להימלט מהמקום כשהוא נטל עמו את הטלפון הנייד של המתלונן. המתלונן החל לרוץ אחריו, אך בשל אפיסת כוחותיו עצר במקומו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 20 ל-40 חודשי מאסר, והשית על הנאשם - בעל עבר פלילי מכביד, אשר שירות המבחן התרשם כי מסוכנותו גבוהה - 30 חודשי מאסר בפועל. כן הפעיל שני מאסרים מותנים שהיו תלויים ועומדים כנגד הנאשם באופן שבסה"כ נדון הנאשם ל-38 חודשי מאסר, לצד ענישה נלווית.

16. ההגנה הפנתה לתמיכה בעמדתה לעניין המתחם לפסקי הדין הבאים:
ב-ע"פ 6752/10 טטראשווילי נ' מדינת ישראל (3.4.2011), הורשע נאשם על יסוד הודאתו בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. הנאשם נכנס לסניף בנק כשהוא חובש כובע מצחייה, ניגש לפקידה בדלפק, סימן לה לשמור על שקט והעביר אליה פתק בו כתוב: "זה שוד תביא ת'כסף". לאחר שהפקידה מסרה לו ₪15,680, לקח הנאשם את הכסף ונמלט. בית המשפט המחוזי השית על הנאשם, שעברו נקי, 10 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון דחה את ערעורו של הנאשם על חומרת העונש, בקבעו כי איזון בין כלל השיקולים, לרבות נסיבות חיו המצערות של הנאשם שהניעוהו לבצע את העבירה, אינו מצדיק הימנעות ממאסר, וכי המאסר שהוטל על המערער הוא מצוי ברף הנמוך.

ב- ע"פ 7655/12 פייסל נ' מדינת ישראל (4.4.2013), התקבל ערעורו של נאשם, אשר הורשע על פי הודאתו בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. בעקבות ויכוח שנתגלע בין הנאשם ושניים אחרים במקום בילוי בשעת לילה, תקפו הנאשם ואחרים את המתלונן, בעת שהיה בדרכו לביתו, תוך שאחד מהאחרים ריסס לעברו תרסיס שגרם לכאבים בעיניו; משנפל המתלונן ארצה, נטלו ממנו השלושה מכשיר טלפון נייד ו- 500 ₪. בית המשפט המחוזי, אשר קבע מתחם ענישה הנע בין 4 ל- 6 שנות מאסר, סטה מהמתחם וגזר על הנאשם - צעיר, נעדר עבר פלילי - 30 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון קבע כי משמדובר בשוד "ספונטאני", ללא תכנון מוקדם וללא שימוש בנשק, ולנפגע העבירה לא נגרמו נזקים חמורים, יעמוד מתחם העונש הראוי בין 6 ל- 24 חודשי מאסר, והפחית את עונשו של הנאשם ל- 20 חודשי מאסר בפועל.

ב- ע"פ 9094/12 טאספי נ' מדינת ישראל (24.8.2013), הורשע נאשם על יסוד הודאתו בביצוע שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. הנאשם נכנס לסניף בנק, ניגש לפקידה כשידו בכיסו, גרם לה להבין כי יש בכיסו אקדח ואמר לה כי מדובר בשוד, תוך שהוא מאיים עליה כי אם תעשה מעשים שיעוררו חשד הוא יירה בה. במעמד זה דרש ממנה למלא שקית שמסר לה במזומנים. הפקידה מילאה את השקית והנאשם יצא מהבנק, כשהוא נוטל עמו 5,890 ₪. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם 10 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון קבע כי העונש שהושת על הנאשם הולם את מדיניות הענישה הנוהגת, ואף מצוי ברף התחתון של הענישה בגין עבירת השוד. עם זאת, ראה להקל בעונשו של הנאשם ולהעמידו על 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, בהתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם ובנסיבותיו המיוחדות של האירוע.

ב- ע"פ 5942/13 מג'ד נ' מדינת ישראל (10.2.2014), הורשע נאשם, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע עבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. הנאשם משך בכוח טלפון נייד מידה של קטינה בת 12.5 ונמלט מן המקום. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ל- 24 חודשי מאסר, וגזר על הנאשם 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד ענישה נלווית; זאת בהתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם, עברו הנקי, הודאתו, תקופת מעצרו, העובדה שמעבר להטרדה ולהפחדה ולמגע פיזי קל בין הנאשם למתלוננת לא אירע נזק ברור נוסף. בית המשפט העליון דחה את ערעורו של הנאשם בציינו בין השאר כי "לא יתכן חולק לגבי עבירת השוד, שככלל עונשה מאסר מאחורי סורג ובריח, עסקינן בנידון דידן בעונש המצוי במובהק ברף התחתון".

ב- ת"פ (חי') 11315-02-11 מדינת ישראל נ' איסאקוב (19.7.2011), הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בביצוע שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. הנאשם נכנס לסניף בנק, מסר פתק לכספרית בו הודיע כי הוא מבצע שוד כשהוא חמוש וביקש ממנה להעביר לו כסף. לאחר שהעבירה לרשותו סך של 5,020 ₪ יצא את הסניף ונעצר מאוחר יותר. בית המשפט המחוזי הטיל על הנאשם - שעברו נקי - 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, לצד ענישה נלווית, בהדגישו כי ככלל העונש בגין עבירת השוד הוא מאסר ממושך מאחורי סורג ובריח וכי המקרה הנ"ל נמנה על אותם מקרים נדירים וחריגים בהם מוכן בית המשפט ליתן למי שכשל הזדמנות.

17. על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם אביא להלן פסיקה במקרים נוספים שעניינם בעבירות שוד:

ב- ע"פ 6471/12 בשיר נ' מדינת ישראל (22.4.2013), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק, ובשיבוש מהלכי משפט. הנאשם חטף מכשיר טלפון סלולארי מהמתלוננת בעת שיצאה ממקום עבודתה, תוך שדחף אותה והפילה ארצה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם הנע בין 3 ל- 6 שנות מאסר, והשית על הנאשם 4 שנות מאסר בפועל. בית המשפט העליון הקל בעונשו של הנאשם והעמידו על 40 חודשי מאסר בפועל.

ב - ע"פ 4841/13 ספי ואח' נ' מדינת ישראל (6.2.2014), נדחה ערעורם של נאשמים שהורשעו בשוד בנסיבות מחמירות של טלפון, תוך שימוש באלימות, כשנאשם 1 תפס את המתלונן ונאשם 2 הכה אותו בחזהו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 2 ל- 4 שנות מאסר, וגזר על נאשם 1 עונש של 18 חודשי מאסר ועל נאשם 2 - 30 חודשי מאסר.

ב- ע"פ 2590/13 כראג'ה נ' מדינת ישראל (8.4.2014), נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות, תקיפת שוטרים ושיבוש מהלכי משפט. הנאשם שדד אישה בת 50, תוך כדי שדחף אותה בחוזקה, הפילה לרצפה ותלש את התיק מידיה. המתלוננת נחבלה חבלות קלות. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הולם בין 3 ל- 5 שנות מאסר, והשית על הנאשם, בעל עבר פלילי, 52 חודשי מאסר בפועל וכן הפעלת מאסר על תנאי (סה"כ 60 חודשי מאסר), לצד עונשים נלווים.

ב- ע"פ 3658/14 יליסייב נ' מדינת ישראל (23.1.2015), נדחה ערעורו של נאשם, שהורשע על פי הודייתו בשוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין; הנאשם הגיע אל מרכז קניות כשהוא מצויד בסכין מטבח ארוכה, וכשהבחין במתלוננת שלף את הסכין, נופף בה לעברה ודרש ממנה כסף; המתלוננת זעקה כי אין לה כסף, והושיטה לנאשם את מכשיר הטלפון הנייד שלה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 3- 6 שנות מאסר, וגזר על הנאשם - בעל עבר פלילי עשיר אך ישן - 48 חודשי מאסר לריצוי בפועל, ועונשים נלווים.

ב- ע"פ 1326/14 מחאג'נה נ' מדינת ישראל (2.6.2014), נדחה ערעורו של נאשם, כבן 20, נעדר עבר פלילי, אשר הורשע על פי הודאתו בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. הנאשם הגיע לסניף דואר כשבידו אקדח - דמה, איים על פקיד הבנק ודרש כסף, ומשהוצאה מגירת הכסף אל הדלפק גנב ₪ 6,650 ונמלט. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 18 ל- 42 חודשי מאסר, והשית על הנאשם 24 חודשי מאסר, לצד עונשים נלווים.

ב- ע"פ 6107/17 אגבאריה נ' מדינת ישראל (6.11.2017), נדחה ערעורו של נאשם, בעל עבר פלילי מכביד, אשר הורשע על פי הודאתו, לאחר שנשמעו ראיות התביעה, בשתי עבירות של שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 402(ב) לחוק. הנאשם ביצע מעשי שוד של טלפונים סולריים ביחד עם אחרים, כאשר בשני המקרים המתלוננים הוכו או נחבלו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 22 ל- 48 חודשי מאסר, והשית על הנאשם 28 חודשי מאסר, לצד עונשים נלווים.

ב- ע"פ 261/20 שמאילוב נ' מדינת ישראל (12.7.2020), נדון עניינו של נאשם אשר הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירת שוד, בכך שעקב אחרי המתלוננת ילידת שנת 1955, וכאשר יצאה מחנות משך מידיה את תיקה ועזב את המקום. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם 30 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. כמו כן, הופעל לחובתו עונש מאסר מותנה למשך 9 חודשים, במצטבר, כך שסה"כ ירצה 39 חודשי מאסר. בית המשפט העליון דחה את הערעור, אולם קבע כי עונש המאסר על תנאי ירוצה מחציתו במצטבר ומחציתו בחופף לעונש המאסר, זאת בהתחשב בנסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם ובמצבו הרפואי.

ב- ת"פ (י-ם) 11618-10-17 מדינת ישראל נ' אייטגב (11.2.2018), הורשע נאשם על פי הודאתו בכתב אישום המחזיק שני אישומים בעבירת שוד ובקבלת דבר במרמה. על פי האישום הראשון משהבחין הנאשם במתלוננת אשר הלכה בשעת בוקר כשהיא אוזנת בידה מכשיר טלפון נייד, הלך אחריה ומשך את הטלפון מידיה תוך שהפילה על הארץ וגרם לה לחבלות יבשות. על פי האישום השני, הנאשם פנה אל המתלונן וביקש ממנו את הטלפון הנייד באמתלה כאילו עליו לערוך שיחת טלפון. משנעתר המתלונן לבקשתו התרחק הנאשם מספר מטרים כשהוא עושה עצמו משוחח בטלפון, וברח מהמקום. בגין עבירת השוד נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 6 ל- 24 חודשי מאסר בפועל, ובגין קבלת דבר המרמה נקבע מתחם בין מאסר קצר שיכול שירוצה בעבודת שירות לבין 12 חודשי מאסר. בית המשפט המחוזי השית על הנאשם 8 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים, זאת בהתחשב בין השאר בגילו הצעיר, נסיבותיו האישיות הקשות ובעיקר במצבו הבריאותי של הנאשם.

בת"פ (מרכז) 50148-03-19 מדינת ישראל נ' גבטה (9.9.2021), הורשע נאשם על יסוד הודאתו בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, בכך שהלך מאחורי קטין ברחוב, וכשהסתובב הקטין הוציא מכיסו הנאשם סכין ודרש ממנו את הטלפון הנייד שלו ואת הקוד לטלפון. בהמשך ולאחר שהקטין מסר את הטלפון והפרטים, דרש ממנו הנאשם לברוח מהמקום. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 18 ל- 42 חודשי מאסר, אולם ראה לסטות לקולא מן המתחם בעניינו של הנאשם - בהתחשב בהמלצת שירות המבחן בעניינו ובהתקיים סיכויים של ממש לשיקומו - והשית עליו 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, לצד ענישה נלווית.

ב- ת"פ (י-ם) 40091-07-21 מדינת ישראל נ' חומס (18.4.2024), הורשע נאשם בתום ניהול הוכחות בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות. בשעת לילה מאוחרת, הגיע הנאשם, עם שניים אחרים, לגן העצמאות בירושלים, שם שהו אותה עת המתלוננת, המתלונן וכלבם. בתואנה כי הוא מבקש לצלם את הכלב, נטל הנאשם את הטלפון הנייד של המתלוננת, לאחר שהאחרונה הניחה אותו בסמוך אליה. משדרשה המתלוננת מהנאשם כי ישיב לה את הטלפון, וסיפרה על כך למתלונן, ניגש הנאשם למתלונן וריסס גז פלפל לעבר פניו, ולאחר מכן נמלט מהמקום עם הטלפון הנייד. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין 8 ל- 30 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם - בן 28, בעל עבר פלילי בעבירה בנסיבות דומות בגינה נדון ל- 10 חודשי מאסר - 20 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים.

ב- ת"פ (חי') 39753-03-24 מדינת ישראל נ' קבדה (25.7.2024), הורשע נאשם על יסוד הודאתו בעבירה של שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, בכך שעקב אחר המתלונן לתוך בניין אליו נכנס כדי למסור מכתב, החל צועק עליו, הכהו במכת אגרוף בפניו ואיים עליו באמצעות חפץ הנחזה כסכין, כשהוא מצביע לכיסו של המתלונן על מנת שהאחרון יציג לו את תחולתם. עקב כך הוציא המתלונן מכיסו את הטלפון הנייד ונתן אותו לנאשם, ואף מסר לנאשם לדרישתו את קוד הפתיחה של הטלפון. לאחר מכן צעק הנאשם על המתלונן שיעלה במדרגות הבניין על מנת שלא יבחין לאן הוא הולך. לאחר שהמתלונן עשה כן עזב הנאשם את המקום. בית משפט זה קבע מתחם ענישה הנע בין 18 ל- 36 חודשי מאסר, והשית על הנאשם - בן 22 וחצי, בעל עבר פלילי - 22 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. 18. הנה כי כן, קשת הענישה בעבירת השוד בה הורשע הנאשם רחבה היא ותלויה, כאמור, במשתנים רבים ובנסיבותיו הייחודיות של כל מקרה ומקרה. לעניין קביעתו של מתחם הענישה והאבחנה בין מתחם הענישה לבין מדיניות הענישה הנוהגת, המהווה רק אחד הפרמטרים לקביעתו, יפים דבריה של כב' השופטת ע. ארבל בע"פ 1323/13 חסן נ' מדינת ישראל (5.6.2013).

במקרה הנדון, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים הנדרשים, על רקע טיעוני הצדדים, ובהתחשב בנסיבות ביצוע העבירה - ובמיוחד משהמדובר בשוד שהופנה כלפי קטינה - בערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם, כמו גם במדיניות הענישה הנוהגת, כמפורט לעיל, סבורני כי מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם נע בין 10 ל- 24 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

19. כידוע, הענישה היא לעולם אינדיבידואלית, ובית המשפט ישקול גם שיקולים הנוגעים לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ובכלל זה גם נסיבותיו האישיות של הנאשם.

א. לקולא אני רואה להתחשב בהודאתו של הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן במסגרת הסדר הטיעון, בטרם הוחל בשמיעת הראיות בתיק, אשר חסכה בזמן שיפוטי יקר, כמו גם ייתרה את הצורך בהעדתה של הקטינה והמעמד בו תיידרש לשחזר את האירוע הטראומטי שחוותה.

כן ייזקפו לזכותו של הנאשם האחריות שנטל למעשיו והחרטה שהביע בפני בגינם.

ב. עוד תובא בחשבון תקופת מעצרו של הנאשם מאחורי סורג ובריח מיום 30.10.2023 ועד לתום ההליכים בתיק, וכן העובדה הידועה כי תנאיו של מעצר קשים הם מתנאי מאסר.

ג. עוד אני רואה להתחשב בנסיבותיו האישיות הלא פשוטות של הנאשם, בן כ- 31 כיום, אשר לדברי סניגורו, הוצא בגיל צעיר מבית הוריו למשפחת אמנה, התייתם מאביו בהיותו כבן 17, וגדל לטענתו ללא דמות הורית מכוונת ותומכת.

ד. לחומרה יינתן משקל לעברו הפלילי של הנאשם, אשר לחובתו 5 הרשעות קודמות שעיקרן בתחום האלימות והרכוש, אשר בוצעו על ידו בין השנים 2010-2019, וכאמור לעיל בגין נדון בין היתר לשלוש תקופות מאסר בפועל בני 6 ימים, 4 חודשים ו- 46 חודשים.

הנאשם ביצע את העבירה בתיק זה כשלושה חודשים בלבד לאחר שסיים לרצות תקופת מאסר ממושכת, שהושתה עליו כאמור בת"פ 1338-10-19 הנ"ל, בגין עבירות של שוד וחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, וכן שעה שמרחף מעל ראשו עונש מאסר מותנה. הנאשם חזר לסורו וביצע עבירת שוד נוספת, הפעם כלפי קטינה. לא ניתן שלא להתרשם כי עונשי המאסר שריצה בעברו לא הותירו עליו את רישומיהם, והתנהלותו זו של הנאשם מלמדת על מסוכנותו ועל העדר מורא מצדו מפני החוק.

ה. בנסיבות העניין סבורני כי שיקולי הרתעת היחיד והרבים, כמו גם ההגנה על בטחון הציבור ושלומו מחייבים להטיל על הנאשם עונש מאסר משמעותי מאחורי סורג ובריה, ולא אוכל להיעתר לבקשת הסניגור להסתפק בתקופת המעצר שריצה הנאשם בתיק זה. אכן, הנאשם שוהה כאמור תקופה ממושכת במעצר, אך יש לזכור כי מעצרו זה אינו מהווה "מקדמה" על חשבון העונש.

יחד עם זאת, בנסיבות העניין, איני רואה למצות את הדין עם הנאשם, זאת לנוכח מכלול השיקולים לקולא העומדים לזכותו, כמפורט לעיל, ועל מנת לעודד את הנאשם לעבור הליך טיפולי בין כתלי הכלא לשם שיקומו. אשר לעונש המאסר המותנה בר הפעלה בן 12 החודשים, אני רואה לכבד את הסכמת הצדדים בהסדר הטיעון לעניין אופן הפעלתו.

סוף דבר

20. לאור המקובץ לעיל, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:
א. 16 חודשי מאסר בפועל.

אני רואה לכבד את הסכמת הצדדים בהסדר הטיעון, ומורה כי עונש המאסר המותנה בן 12 החודשים שהושת על הנאשם בת"פ (מחוזי חי') 1338-10-19 מדינת ישראל נ' נמארנה (17.5.2020), יופעל חציו במצטבר וחציו בחופף לעונש המאסר שהושת על הנאשם בתיק זה. סך הכל יישא הנאשם בעונש של 22 חודשי מאסר בפועל, בניכוי תקופת מעצרו בתיק זה החל מיום 30.10.2023 ועד היום.

ב. מאסר על תנאי למשך 12 חודשים שהנאשם לא יישא בו זולת אם יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירה בה הורשע או כל עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.

21. הנאשם יפצה את המתלוננת בסך 3,500 ₪, אשר ישולם על ידו ב- 5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.12.2024 ובכל ראשון לחודש שלאחריו.

אם לא ישולם סכום כלשהו במועדו, יועמד הסכום כולו לפירעון מידי, ויתרתו תישא הפרשי הצמדה וריבית מהיום ועד ליום התשלום בפועל. הפיצויים יופקדו בקופת בית המשפט, ונאסר על הנאשם או מי מטעמו לפנות למתלוננת או מי מטעמה לגביו. למותר לציין, כי אין בפיצוי שהושת כדי לשקף את מלוא נזקיה של הקטינה, והוא נועד כפיצוי ראשוני בלבד.

בנסיבות העניין, בשים לב לתקופת המאסר ולפיצוי שהושת, לא מצאתי להטיל על הנאשם גם קנס.

22. בשולי הדברים ייאמר, מבלי לפגוע בנהלי שב"ס, כי אם יבקש הנאשם לעבור הליך טיפולי בבית הסוהר לצורך שיקומו, מומלץ כי שב"ס יבדוק אפשרות זו בנפש חפצה. זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום. ניתן היום, ז' אלול תשפ"ד, 10 ספטמבר 2024.